

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นิสิตนักศึกษาเข้ามาสู่มหาวิทยาลัยด้วยความกระตือรือร้น สนใจสิ่งรอบข้าง มีอุดมคติสูง ต้องการแสวงหาความมั่นคงทางสังคม เนื่องด้วยเขาเหล่านั้นกำลังอยู่ในวัยรุ่นตอนปลาย ย่างสู่วัยผู้ใหญ่ เป็นวัยที่กำลังพัฒนาขั้นสูงสุดสูงสุดในทุก ๆ ด้าน (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา, 2530) จึงเป็นหน้าที่ของนักการอุดมศึกษาที่จะช่วยให้นิสิตนักศึกษาเหล่านั้น สามารถพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกด้าน เพราะความรับผิดชอบของมหาวิทยาลัยนี้เริ่มมากกว่าการให้การศึกษา เพื่อพัฒนาสติปัญญาหรือความรู้เท่านั้น แต่เรามีหน้าที่ในการเสริมสร้างให้แต่ละบุคคลสามารถทำหน้าที่ของตนอย่างเต็มศักยภาพ จนถึงพร้อมด้วยความสุขสมบูรณ์ (Wellness) ซึ่งหมายถึง ความสมบูรณ์ทั้ง 6 ด้าน คือ ร่างกาย (physical) สังคม (social) อารมณ์ (emotional) สติปัญญา (intellectual) การงานอาชีพ (vocational) และด้านจิตวิญญาณ (spiritual) (Warner, 1984: 33-36) เพื่อที่เขาเหล่านั้นจะได้ประสบผลสำเร็จในการศึกษา มีความสุขในชีวิตและหน้าที่การงานที่รับผิดชอบเป็นแบบอย่างที่ดีต่อบุคคลอื่นในสังคม และเป็นผู้นำที่มีคุณภาพ

ความสุขสมบูรณ์ของนิสิตนักศึกษา "ความสุขสมบูรณ์" แปลจากคำว่า "Wellness" โดยผู้ให้คำแปลเป็นภาษาไทย คือ รองศาสตราจารย์ ดร. วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา แนวคิดเกี่ยวกับความสุขสมบูรณ์เริ่มมาจากนายแพทย์ชาวอเมริกัน ชื่อ Halbert L. Dunn (1961) ซึ่งเป็นผู้เน้นว่ามนุษย์ทุกคนประกอบด้วย ร่างกาย จิตใจ และจิตวิญญาณ (body, mind, spirit) ซึ่งแยกจากกันไม่ได้ ทั้ง 3 อย่างนี้ต้องเกี่ยวข้องพึ่งพากันตลอดเวลา Dunn กล่าวว่า มนุษย์ทุกคนจะบรรลุสู่ความพึงพอใจในตนเองและจุดมุ่งหมายในชีวิตของตนได้ต่อเมื่อเขาผู้นั้นมีโอกาสที่จะแสดงออกถึงความเป็นเอกบุคลิก และความมีศักดิ์ศรี เมื่ออยู่ท่ามกลางบุคคลอื่น พร้อมกับความรู้สึกมีพลังแห่งชีวิต (vitality) และรู้สึกว่โลกนี้มีแต่ความสว่างสดใส ซึ่งเขาเรียกภาวะนี้ว่า "High level wellness"

ต่อมา Hettler ได้ให้ความหมายของคำว่าความสุขสมบูรณ์ที่ครอบคลุมและเป็นที่ยอมรับทั่วกันว่า "ความสุขสมบูรณ์ คือ กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชีวิตทั้งด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ สติปัญญา การงานอาชีพและด้านจิตวิญญาณ กระบวนการดังกล่าวนี้มีความต่อเนื่องสัมพันธ์โดยมุ่งการพัฒนาชีวิตไปพร้อม ๆ กันทุกด้าน โดยรักษาสมดุลย์ด้านต่าง ๆ ของชีวิตอย่างมีระบบ ทั้งนี้เพราะความเป็นอยู่แต่ละด้านต่างก็ส่งผลถึงกันและกัน นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงชีวิตด้านหนึ่งด้านใดยังส่งผลกระทบต่อจนถึงความสุขสมบูรณ์โดยรวมด้วย" (Hettler, 1992)

การพัฒนาความสุขสมบูรณ์ของนิสิตนักศึกษา มีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาชีวิตของนิสิตนักศึกษา เพราะพบปัญหาว่านิสิตนักศึกษาที่เจ็บป่วยด้วยโรคที่ป้องกันได้เป็นจำนวนมาก รวมทั้งปัญหาจากการดื่มสุรา เสพสิ่งเสพติด อุบัติเหตุ โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ โดยเฉพาะโรคเอดส์ ซึ่งนิสิตนักศึกษาจัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยง เพราะอยู่ในวัยที่กำลังตื่นตัวทางเพศจากการกระตุ้นเร้าจากฮอว์โมนเพศตามธรรมชาติ และนอกจากนี้ยังพบว่า อัตราการฆ่าตัวตายของนิสิตนักศึกษามีจำนวนมากเป็นอันดับสามรองลงมาจากอุบัติเหตุและฆาตกรรม สาเหตุการฆ่าตัวตายมาจากความกดดันด้านสังคม เศรษฐกิจและด้านการเรียน นิสิตนักศึกษาเหล่านี้ส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่ย่ำแย่ หลายคนมีปัญหาการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น และมักจะเป็นกับนักศึกษาในมหาวิทยาลัยที่ใหญ่โตและมีชื่อเสียง (McGinnis, 1987 และ Bangkok Post 26 January, 1993)

สำหรับปัญหาของนิสิตนักศึกษาไทย วัลลภา เทพัสติน ณ อยุธยา กล่าวว่า (2530) นิสิตนักศึกษาเกือบทุกคนเป็นหรือเคยเป็น โรคทางเดินอาหาร ปวดท้อง ท้องไม่ปกติ โรคกระเพาะอาหารและโรคหวัดหรือแพ้อากาศอยู่เสมอ นอกจากนี้ยังอาจมีปัญหาสุขภาพจิต มีความเครียดสูง วิตกกังวลเรื่องเรียน การปรับตัวกับเพื่อนหรือปัญหาจากครอบครัวและปัญหาส่วนตัวอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ วรณา ปุณณโชติ และวัชรวิ ทวีพันธ์ (2527) สมใจ นิตนวงษ์ และเพ็ญทิภา นรินทรางกูร ณ อยุธยา (2533) ที่พบปัญหาของนิสิตนักศึกษาไทยคล้ายคลึงกัน คือ ปัญหาด้านกิจกรรมและการพักผ่อนหย่อนใจ การปรับตัวด้านการเรียน และปัญหาด้านอารมณ์ บำบัดและครอบครัว ปัญหาสุขภาพจิต อาการซึมเศร้า กลัว โดยไม่มีเหตุผลและหวาดระแวง ส่วนปัญหาใหญ่ที่เยาวชนไทยกำลังตกอยู่ในอันตรายในปัจจุบัน คือ ปัญหาการติดเชื้อเอดส์ ซึ่ง วิวัฒน์ โรจนพิทยากร แพทย์ใหญ่จากกรมควบคุมโรคติดต่อ

กระทรวงสาธารณสุข รายงานว่า หากไม่มีการควบคุมและป้องกันที่เหมาะสม ย่อมส่งผล
กระทบให้เกิดความสูญเสียทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศอย่างมหาศาล

การพัฒนาความสุขสมบูรณ์ของนิสิตนักศึกษา มีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาชีวิตของนิสิต
นักศึกษา จากจุดเริ่มต้นของการจัดโครงการที่ชื่อ The Student Life Program ที่
มหาวิทยาลัย Wisconsin at Stevens Point โดยที่ผู้ริเริ่มโครงการทุกฝ่ายเห็นพ้อง
ต้องกันว่าความรับผิดชอบของมหาวิทยาลัยนั้นมากกว่าการให้การศึกษาเพื่อพัฒนาสติปัญญา
(intellectual) นักการอุดมศึกษาจำเป็นต้องส่งเสริมให้นักศึกษา เกิดการพัฒนาความ
เป็นคนโดยสมบูรณ์ (the whole person) ซึ่งประกอบด้วย 6 ด้านดังนี้

1. ด้านร่างกาย (Physical) บุคคลสามารถคงสภาพความยืดหยุ่นและความ
แข็งแรงของหลอดเลือดและหัวใจอยู่เสมอ ไม่มีอาการเหนื่อยง่าย ไม่เจ็บหน้าอก มีพฤติกรรม
ที่เหมาะสมด้านการป้องกันโรค รู้อาการเริ่มต้นของการเจ็บป่วย รวมทั้งรู้จักเลือกรับประทาน
อาหารที่มีประโยชน์

2. ด้านสังคม (Social) แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมหรือเสียสละเพื่อชุมชน
อันแสดงถึงการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันของคนกับคนและคนกับธรรมชาติ เพื่อสร้างความสุข
สมบูรณ์ให้เกิดขึ้นในสังคม

3. ด้านอารมณ์ (Emotional) แสดงถึงการตระหนักรู้ (aware) และยอมรับ
ความรู้สึกของผู้อื่น การมีความรู้สึกต่อตนเองและต่อการใช้ชีวิตอยู่ในทางที่ดี มีพฤติกรรมที่
เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและสามารถประเมินสภาพอารมณ์และข้อเสีย (ทางอารมณ์) ของ
ตนเองได้ตามความเป็นจริง เพื่อสร้างความสุขสมบูรณ์ของตนเองและผู้ที่เกี่ยวข้อง

4. ด้านสติปัญญา (Intellectual) มีส่วนร่วมคิดสร้างสรรค์ในกิจกรรมทุกอย่าง
รู้จักใช้แหล่งทรัพยากรที่มีเพื่อขยายพรมแดนความรู้ไปสู่การพัฒนากักษะและศักยภาพของตน
จนสามารถแลกเปลี่ยนความรู้กับผู้อื่น ได้ซึ่งเป็นความสุขสมบูรณ์ด้านสติปัญญา

5. ด้านการงานอาชีพ (Occupational) แสดงถึงความพึงพอใจต่อการงาน
ที่รับผิดชอบ รวมทั้งความรู้สึกด้านดีต่อการทำงานนั้น ๆ เป็นความสุขสมบูรณ์ในหน้าที่ ซึ่ง
ครอบคลุมการเรียนและการเตรียมอาชีพในอนาคตของนิสิตนักศึกษา

6. ด้านจิตวิญญาณ (Spiritual) แสดงออกถึงการมีเป้าหมายของชีวิต
รวมทั้งแสดงความรู้สึกด้านดีงาม (appreciation) ต่อชีวิตและธรรมชาติที่อุบัติขึ้นในโลก
อันเป็นความสุขสมบูรณ์ด้านจิตใจและคุณธรรม

ต่อมหาวิทยาลัยในประเทศสหรัฐอเมริกา มากกว่า 10 แห่ง ได้จัดโครงการส่งเสริมความสุขสมบูรณ์ในมหาวิทยาลัย โดยให้เหตุผลสนับสนุนดังนี้ (Sivik, et al., 1992 : 136-142)

- 1) โครงการนี้จะส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาตลอดจนอาจารย์ และบุคลากรที่ได้เข้าร่วมโครงการ มีจำนวนคงอยู่ในมหาวิทยาลัย โดยไม่ออกกลางคันมากขึ้น
- 2) ช่วยขยายโอกาสของนิสิตนักศึกษาที่จะประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน เมื่อสำเร็จการศึกษาไปแล้ว เพราะปัจจุบันหน่วยงานธุรกิจต่างก็เฟ้นหาตัวบุคลากรที่มีสุขภาพดีที่สุด เพื่อผลงานที่มีประสิทธิภาพสูงสุด
- 3) เป็นการเสริมสร้างแบบแผนการใช้ชีวิตและสุขนิสัยอันจะมีอิทธิพลต่อชีวิตของบุคคลในระยะต่อไป เพราะกลุ่มนิสิตนักศึกษาคือผู้ที่อยู่ในวัยกำลังก้าวสู่การเป็นผู้นำของประเทศ และจะเป็นแบบอย่างที่ดีต่อบุคคลอื่น ในสังคม

ความหมายของการประเมินความสุขสมบูรณ์

การประเมินหรือการวัดภาวะสุขสมบูรณ์ของบุคคลนั้น มีผู้พยายามศึกษาค้นคว้าอย่างต่อเนื่องมาเป็นเวลานาน โดยเฉพาะในประเทศสหรัฐอเมริกา โดยเริ่มจากการที่คนอเมริกันต้องการจะลดการพึ่งพาระบบบริการทางการแพทย์ที่มีค่าใช้จ่ายสูงและจากการศึกษาพบว่า คนอเมริกันเมื่ออัตราตายจากพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพ เช่น โรคปอดและมะเร็งจากการสูบบุหรี่ โรคหัวใจ จากการรับประทานอาหารที่มีไขมันสูง และอุบัติเหตุจากการขับชီးวดยานพาหนะ ในขณะที่มีนเามากกว่าจำนวนผู้ที่ตายด้วยโรคติดเชื้อ หรือโรคขาดอาหาร คนเหล่านี้จึงหันมาให้ความสำคัญต่อการป้องกันโรคมมากขึ้น โดยพบว่าขั้นตอนสำคัญที่บุคคลต้องทำก่อนจะปฏิบัติตนด้านการป้องกันโรค คือ การตรวจสอบแบบแผนการใช้ชีวิตประจำวันของตน (examine one's lifestyle) และมีผู้สร้าง Humankind's lifestyle choices ขึ้นมา เป็นแนวทางที่ดีในการใช้ชีวิต และต่อมา Dr.Dunn ได้พัฒนาเป็น Wellness Model ครอบคลุมการใช้ชีวิต 6 ด้าน (six dimensions of one's life) : คือ ร่างกาย (physical) สังคม (social) จิตวิญญาณ (spiritual) สติปัญญา (intellectual) การงานอาชีพ (vocational) และอารมณ์ (emotional) โดยบุคคลในวงการธุรกิจเป็นกลุ่มแรกที่ทำให้ความสนใจนำไปใช้อย่างจริงจัง

ต่อมา ในปี 1980 Dr. Hettler ได้นำรูปแบบความสุขสมบูรณ์ (Wellness Model) มาใช้ในวงการอุดมศึกษาที่มหาวิทยาลัย Wisconsin ที่ Stevens Point โดยให้เหตุผลว่าการส่งเสริมความสุขสมบูรณ์ในกลุ่มคณาจารย์ บุคลากรและนักศึกษาจะช่วยให้อัตราการคงอยู่ของนักศึกษา บุคลากร และอาจารย์ในมหาวิทยาลัย (retention rate) สูงขึ้น รวมทั้งอัตราของนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาได้งานทำเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังจะส่งผลถึงสุขภาพของคนวัยกลางคน (คือ กลุ่มนักศึกษาที่มีพื้นฐานการปฏิบัติตนดี) ให้มีอายุยืนยาวขึ้น

เครื่องมือที่ Hettler ใช้ คือแบบวัดความสุขสมบูรณ์ (Test Well) ได้รับการยอมรับว่าเป็นเครื่องมือที่สมบูรณ์แบบที่สุด เท่าที่จะสามารถหาได้ในปัจจุบัน เพราะประกอบด้วยการใช้ชีวิตทั้ง 6 ด้าน ที่ครอบคลุมบุคคลทั้งคน (whole person) โดยผู้ตอบจะรายงานถึงระดับการตระหนัก (aware) ว่าตนเองใช้ชีวิตในแต่ละด้านเป็นอย่างไร จากการให้ค่าคะแนน 5 ถึง 1 (สูงสุด 5 คือ ปฏิบัติเช่นนั้นเกือบตลอดเวลา ต่ำสุด 1 คือ เกือบไม่เคยปฏิบัติอย่างนั้นเลย) ตอนท้ายสุด ผู้ตอบจะรวมคะแนนเองและแปลค่าคะแนนตนเองเทียบกับเกณฑ์จากคะแนนเต็ม 500 ดังนี้

คะแนน 425-500 ระดับความสุขสมบูรณ์ "สูง"

คะแนน 350-424 ระดับความสุขสมบูรณ์ "ปานกลาง"

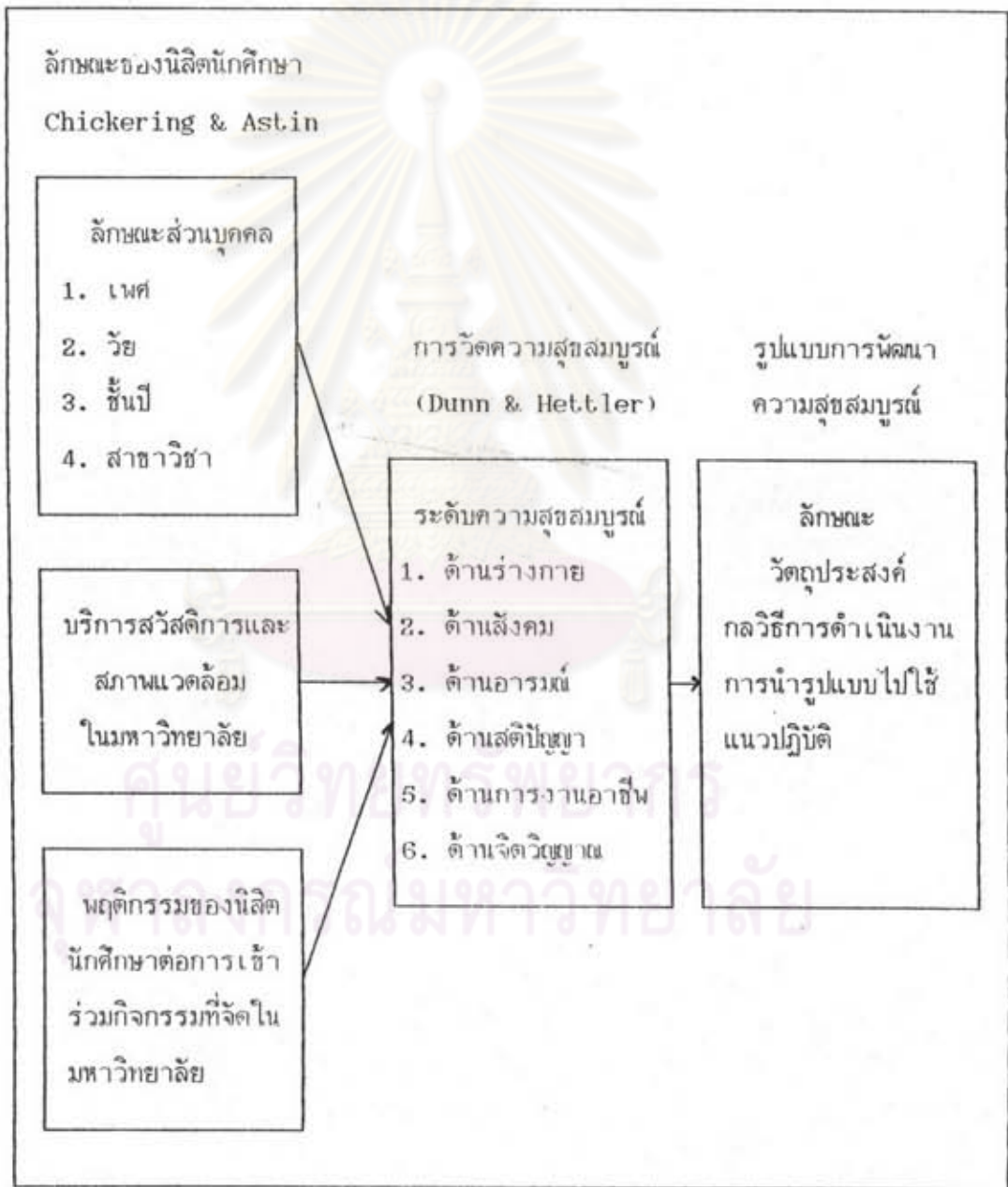
คะแนน 349 หรือต่ำกว่า ระดับความสุขสมบูรณ์ "ต่ำ"

เมื่อทราบคะแนนและระดับความสุขสมบูรณ์ พร้อมคำแนะนำในการพัฒนาตนเองที่สามารถปฏิบัติได้ภายในบริบทของสถาบัน ก็พบว่าผู้นิยมมาใช้บริการนี้จนแพร่กระจายไปสู่สถาบันอื่นในสหรัฐอเมริกา

สำหรับทฤษฎีที่สามารถอธิบายถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับความสุขสมบูรณ์ของนิสิตนักศึกษา มาจากการศึกษาติดตามคู่อิทธิพลของสภาพแวดล้อมและการใช้ชีวิตอยู่ในมหาวิทยาลัยที่มีต่อความเชื่อ ทักษะคติและพฤติกรรมของนิสิตนักศึกษา ของ Astin (1981) ซึ่งกล่าวว่า นิสิตนักศึกษาแต่ละคนที่เข้ามาอยู่สถาบันอุดมศึกษาต่างก็มีลักษณะเฉพาะตัวที่สั่งสมมาจากครอบครัวและสถานศึกษาที่ผ่านมา เมื่อได้มีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยกับกลุ่มเพื่อน รุ่นพี่ อาจารย์ รวมทั้งสภาวะทางกายภาพของอาคารสถานที่และชุมชนแวดล้อม นิสิตนักศึกษาเหล่านั้นก็จะแสดงออกให้เห็นค่านิยม ทักษะคติ ความเชื่อและแบบแผนการใช้ชีวิต ส่วน Chickering (1974) กล่าวว่า การพัฒนานิสิตนักศึกษาในแต่ละสถาบันจะให้ผล

แตกต่างกันขึ้นอยู่กับ ความชัดเจนและคงที่ของนโยบายของสถาบัน ขนาดของสถาบัน หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การจัดที่นักอาศัย คณาจารย์และผู้บริหาร ตลอดจน กลุ่มเพื่อนของนิสิตนักศึกษา ซึ่งสามารถแสดงให้เห็นเป็นกรอบแนวคิดต่อไปนี้

กรอบแนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในงานวิจัย

สรุปความสำคัญของการวิจัยเรื่องนี้คือ

1. การศึกษาเรื่อง ความสุขสมบูรณ์ของคนไทยยังไม่มีผู้ศึกษามาก่อนเลยไม่ว่าในบุคคลกลุ่มใด ผู้วิจัยในฐานะอาจารย์ผู้สอนในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มีความสนใจที่จะศึกษาว่านิสิตนักศึกษาของไทยเรามีระดับความสุขสมบูรณ์เป็นอย่างไร โดยเฉพาะในกลุ่มที่อยู่ในสถานการศึกษาหรือมหาวิทยาลัยที่อยู่ในเมืองหลวง ซึ่งถือว่าเป็นแหล่งรวมของความเจริญในทุก ๆ ด้าน และในขณะเดียวกันก็มีปัญหาสังคมที่เห็นได้ชัดเจน เช่น ปัญหาการจราจร
2. นิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเหล่านี้ ถือได้ว่าเป็นมันสมองของชาติ เป็นผู้ที่จักจะไปทำหน้าที่ผู้กำหนดอนาคตของชาติในฐานะพลังสำคัญในการพัฒนาสังคม และผู้นำในทุก ๆ ด้านต่อไป การศึกษาหารูปแบบที่เหมาะสมเพื่อพัฒนาความสุขสมบูรณ์ของนิสิตนักศึกษาครั้งนี้ จึงหวังว่าจะเกิดประโยชน์ต่อวงการอุดมศึกษาในระดับหนึ่ง
3. ผลของการศึกษาจัดเป็นการสร้างองค์ความรู้ด้านนิสิตนักศึกษาให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาระดับความสุขสมบูรณ์ของนิสิตนักศึกษาในกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาระดับความสุขสมบูรณ์ของนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยจำกัดรับของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร
2. วิเคราะห์ปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคล บริการสวัสดิการ และสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย และพฤติกรรมของนิสิตนักศึกษา ต่อการเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดในมหาวิทยาลัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับความสุขสมบูรณ์ของนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยจำกัดรับของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร
3. นำเสนอรูปแบบการพัฒนาระดับความสุขสมบูรณ์ของนิสิตนักศึกษา

ขอบเขตการวิจัย

1. ศึกษาเฉพาะมหาวิทยาลัยจำกัดรับของรัฐในเขตกรุงเทพฯ 9 แห่ง ไม่นับรวมมหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่งนักศึกษาไม่จำเป็นต้องเข้าเรียนในชั้นเรียน จึงมีผลต่อการใช้ชีวิตในสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยให้มีพฤติกรรม การเข้าร่วมกิจกรรมและสวัสดิการที่จัดในมหาวิทยาลัยแตกต่างกันไปจากนักศึกษาของมหาวิทยาลัยจำกัดรับ 9 แห่งที่เป็นตัวอย่างประชากร

2. ศึกษาเฉพาะนิสิตนักศึกษาในหลักสูตรปริญญาบัณฑิต ชั้นปีที่ 1 และชั้นปีสุดท้าย โดยถือว่าความสุขสมบูรณ์ของนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 นั้น เป็นผลมาจากปัจจัยภายนอกมหาวิทยาลัยเป็นส่วนใหญ่เพราะเพิ่งเข้ามาสู่ยังสถาบันและอยู่ระหว่างการปรับตัว แต่นิสิตนักศึกษาชั้นปีสุดท้ายได้ผ่านกิจกรรมและสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยมาเป็นเวลานาน และกำลังอยู่ในสภาวะของความเครียดต่อการหางานทำและด้านการเลือกคู่ครอง

3. นำเสนอรูปแบบการพัฒนาระดับความสุขสมบูรณ์ของนิสิตนักศึกษา ภายในบริบทของเวลาและ ปัจจัยคัดสรรในสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัย ในช่วงปีการศึกษา 2537 เท่านั้น

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. กระบวนการคัดเลือกนิสิตนักศึกษาของมหาวิทยาลัยจำกัดรับของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร ทุกมหาวิทยาลัย อยู่ภายใต้หลักการ และวิธีการเดียวกัน

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

นิสิตนักศึกษา หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีสุดท้ายของหลักสูตรในระดับปริญญาบัณฑิตอยู่ในมหาวิทยาลัยจำกัดรับของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2537 ประกอบด้วย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ ธนบุรี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ พระนครเหนือ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ ลาดกระบัง

ระดับความสุขสมบูรณ์ หมายถึง ระดับของคะแนนที่ได้จากการตอบแบบวัดความสุขสมบูรณ์ของนิสิตนักศึกษา ซึ่งครอบคลุม 6 ด้าน คือ

1. ด้านร่างกาย เกี่ยวกับการออกกำลังกาย การรับประทานอาหาร การดูแลตนเองด้านสุขภาพและสวัสดิภาพ
2. ด้านสังคม คือ การมีส่วนร่วม เสียสละแก่ชุมชน และการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน
3. ด้านอารมณ์ คือ การตระหนักถึงการยอมรับความรู้สึกผู้อื่น การมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง การมีพฤติกรรมที่เหมาะสม
4. ด้านสติปัญญา คือ การมีส่วนร่วมคิดร่วมสร้างสรรค์ การรู้จักใช้ทรัพยากรที่มีอยู่เพื่อขยายพรมแดนความรู้ไปสู่การพัฒนาทักษะและศักยภาพของคน
5. ด้านการงานอาชีพ (การเรียน) คือ ความรู้สึกด้านดีต่อการเรียน ซึ่งเป็นหน้าที่รับผิดชอบหลักของนิสิตนักศึกษาในปัจจุบัน
6. ด้านจิตวิญญาณ คือ การมีจุดมุ่งหมายในชีวิตและการใช้ชีวิตอย่างมีสติ มีความเป็นตัวของตัวเอง รู้จักแบ่งเวลาและยอมรับค่านิยมและความเชื่อของผู้อื่น

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับความสุขสมบูรณ์ หมายถึง ลักษณะส่วนบุคคลคือ เพศ อายุ สาขาที่เรียน ชั้นปีที่เรียนและพฤติกรรมของนิสิตนักศึกษาเอง ในการเข้าร่วมกิจกรรมและบริการที่จัดในสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยที่อาจส่งผลถึงระดับความสุขสมบูรณ์ของนิสิตนักศึกษา

รูปแบบการพัฒนาระดับความสุขสมบูรณ์ของนิสิตนักศึกษา หมายถึง แบบหรือแผนซึ่งแสดงถึงลักษณะ วัตถุประสงค์ องค์กรประกอบ วิธีการดำเนินงานเพื่อพัฒนาระดับความสุขสมบูรณ์ที่เหมาะสมสำหรับอาจารย์ บุคลากรด้านนิสิตนักศึกษาจะ ได้ใช้เป็นแนวทางในการช่วยนิสิตนักศึกษาพัฒนาภาวะสุขสมบูรณ์ทั้ง 6 ด้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยพิจารณาให้เหมาะสมกับความต้องการของนิสิตนักศึกษาและสภาพของมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้แบบวัดความสุขสมบูรณ์ที่พัฒนาขึ้น และแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมของนิสิตนักศึกษา กิจกรรมและบริการที่จัดในมหาวิทยาลัย
2. ได้แนวทางการจัดบริการและสวัสดิการเพื่อตอบสนองและป้องกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ
3. ได้แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนานิสิตนักศึกษาตามความต้องการของนิสิตนักศึกษา
4. ได้แนวทางในการวิจัยเพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษา โดยครอบคลุมทุกด้าน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย